

Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Wolność religijna osób i funkcjonariuszy publicznych,* Radocza, 18–20 listopada 2022 roku

National Conference *Religious Freedom of Persons and Public Officials,*
Radocza, November 18–20, 2022

ANETA M. ABRAMOWICZ*

 <https://orcid.org/0000-0002-1601-6969>

Problematyka wolności religijnej osób i funkcjonariuszy publicznych była tematem przewodnim Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej, która odbyła się w Radocy koło Wadowic w dniach 18–20 listopada 2022 r. Jej organizatorem była Katedra Prawa Wyznaniowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II we współpracy z Polskim Towarzystwem Prawa Wyznaniowego. Inspiracją do zorganizowania konferencji była tocząca się już od wielu lat dyskusja na temat wolności religijnej osób wykonujących funkcje publiczne, a w szczególności budząca szerokie emocje problematyka sprzeciwu sumienia osób wykonujących zawody zaufania społecznego. Organizatorzy konferencji chcieli również przedyskutować możliwości realizacji wolności religijnej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz funkcjonariuszy służb mundurowych.

Konferencję otworzył dr hab. M. Bielecki, prof. ASzWoj (Prezes Polskiego Towarzystwa Prawa Wyznaniowego). Następnie prelekcję zatytułowaną *Wprowadzenie – wykładnia terminu „funkcjonariusz publiczny” – w teorii i praktyce* wygłosiła dr hab. A. Tunia, prof. KUL, z Katedry Prawa Wyznaniowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, będąca koordynatorem konferencji. Pierwszy dzień obrad zakończyła uroczysta kolacja, w której wzięli udział uczestnicy konferencji.

* Dr, Katedra Prawa Wyznaniowego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin, e-mail: aneta.abramowicz@kul.pl.

Kolejnego dnia rano miała miejsce I sesja naukowa, której przewodnictwem objął dr hab. M. Bielecki, prof. ASzWoj. Pierwsze wystąpienie miał ks. dr hab. D. Walencik, prof. UO, pt. *Pojęcie „osoba publiczna” w prawie kanonicznym*; następnie swoje referaty przedstawili: dr hab. M. Toumi, prof. ASzWoj, pt. *Wolność religijna osób i funkcjonariuszy publicznych w państwach arabskich*; ks. dr hab. P. Steczkowski, prof. UR, pt. *Wolność religijna dziennikarza*. Jako ostatni głos zabrał dr M. Poniatowski (UKSW), prezentując temat: *Wolność religijna notariusza*. Wygłoszone referaty były podstawą przeprowadzonej następnie dyskusji.

Po zakończeniu krótkiej przerwy miała miejsce II sesja pod przewodnictwem ks. dr hab. D. Walencika, prof. UO, w ramach której swój referat wygłosiła dr K. Pluta (UO) pt. *Wolność religijna dziecka – osoby publicznej*; następnie głos zabrali: ks. prof. dr hab. A. Mezglewski (ASzWoj) nt. *Gwarancje wyrażania przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych przez nauczyciela akademickiego w postępowaniu dyscyplinarnym na tle orzecznictwa sądów powszechnych*; dr hab. M. Bielecki, prof. ASzWoj, nt. *Wolność religijna nauczyciela jako praktyczny wymiar realizacji zasady dobra wspólnego* oraz dr M. Skwarzyński (KUL) nt. *Standard ochrony wolności religijnej w prawie karnym jako instrument zwalczania przemocy wobec osób publicznych*. Po wygłoszonych referatach odbyła się dyskusja.

Popołudniowa III sesja rozpoczęła się pod przewodnictwem ks. prof. dr hab. A. Mezglewskiego (ASzWoj). Jako pierwszy wystąpił dr hab. K. Walczuk, prof. ASzWoj, z tematem: *Pytania o wyznanie i religijność w procesie rekrutacji do służb specjalnych – aspekty formalno-prawne*; następnie głos zabrali: dr hab. A. Tunia, prof. KUL, nt. *Wolność religijna adwokata*; prof. dr hab. T.J. Zieliński (ChAT) nt. *Wyrażanie światopoglądu przez pracowników systemu oświaty w Polsce a konstytucyjny nakaz bezstronności władz publicznych*. Jako ostanía wygłosiła swój referat mgr A. Drozd (KUL) zatytułowany: *Wolność religijna lekarzy po wyroku TK z dnia 7 października 2015 r. (K 12/14)*.

Krótką przerwą poprzedziła IV sesję, której przewodnictwem objął dr hab. A. Szymański, prof. UO. W ramach tej sesji swoje wystąpienia zaprezentowali: dr hab. J. Nikołajew, prof. UR, nt. *Uwagi dotyczące realizacji wolności sumienia i religii funkcjonariuszy Służby Więziennej*; mgr T. Abramowicz (KUL) nt. *Realizacja praktyk religijnych jako uzasadnionych potrzeb życiowych funkcjonariusza Służby Więziennej w świetle wyroku*

Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 marca 2019 r.; dr A.M. Abramowicz (KUL) nt. *Gwarancje prawne duszpasterstwa w służbach mundurowych w Polsce*. Jako ostatni głos zabrał ks. kom. dr hab. S. Bylina (KUL) przedstawiając referat pt. *Duszpasterstwo katolickie z perspektywy strategii systemu bezpieczeństwa narodowego*. Po wystąpieniach wygłoszonych w czasie III i IV sesji odbyła się dyskusja.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się ostatnia już – V sesja, której przewodniczyła dr hab. M. Toumi, prof. ASzWoj. Jako pierwszy głos zabrał ks. dr hab. P. Sadowski, prof. UO, nt. *Polityka religijna Heliogabala i Konstantyna Wielkiego*; jako kolejni przemawiali: dr A. Lis (KUL) nt. *Wolność religijna i relacje władzy duchowej i świeckiej w kronice Wincentego Kadłubka*; dr hab. A. Szymański, prof. UO, nt. *Ks. mjr Wiktor Zabiegło. Czy kapelan 11. Dywizji Piechoty w Żarach był marginalizowany przez siebie samego?* Po zakończeniu sesji odbyła się dyskusja dotycząca wygłoszonych referatów. Dyskusje rozpoczęte po odbytych sesjach naukowych były kontynuowane w czasie kolacji, która zwińczyła drugi dzień konferencji.

Podsumowując obrady konferencji, głos zabrał Prezes Polskiego Towarzystwa Prawa Wyznaniowego dr hab. M. Bielecki, prof. ASzWoj. Podziękował za trud włożony w zorganizowanie konferencji, a wszystkim uczestnikom za wystąpienia. Zamknięcia konferencji dokonała dr hab. A. Tunia, prof. KUL, z Katedry Prawa Wyznaniowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Podziękowała wszystkim uczestnikom za przybycie oraz aktywny udział w obradach.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w konferencji wzięli udział przedstawiciele wielu ośrodków naukowych w Polsce, reprezentujący różne perspektywy badawcze. Przedstawione przez przybyłych prelegentów referaty koncentrowały się na różnorodnych aspektach wolności religijnej osób i funkcjonariuszy publicznych. W czasie konferencji podejmowane były również zagadnienia o charakterze definicyjnym i prawnoporównawczym, w szczególności w odniesieniu do wolności religijnej funkcjonariuszy publicznych w krajach kultury arabskiej. Podjęte zostały także zagadnienia wolności religijnej tych osób w kontekście historyczno-prawnym. Dyskusja zainspirowana wystąpieniami prelegentów dała możliwość wymiany poglądów oraz zaprezentowania wyników badań prowadzonych przez osoby uczestniczące w konferencji. Pozwoliło to na wyakcentowanie różnorodnych problemów prawnych. Wnioski płynące z debaty jasno wskazują na aktualność

przedmiotowej tematyki oraz zasadność podejmowania inicjatyw organizowania takich spotkań naukowych. Problematyka, choć poruszona wieloaspektowo i obszernie omówiona w trakcie konferencji, nie została wyczerpana, a zagadnienie wolności religijnej osób i funkcjonariuszy publicznych ciągle w wielu aspektach wymaga merytorycznej dyskusji.